

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента Куртової Галини Юрїївни на дисертацію Юрчука Олексія Івановича «Педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

В умовах динамічних змін у системі вищої освіти України прагнення покращити професійну підготовку майбутніх фахівців дошкільної освіти є без сумніву актуальним. З огляду на це дисертаційне дослідження Юрчука Олексія Івановича є своєчасним та важливим у практичному аспекті.

Глибоке усвідомлення автором обраної теми дослідження, ґрунтовний аналіз та об'єктивна оцінка доробку зарубіжних та вітчизняних вчених дало йому змогу обґрунтувати необхідність та доцільність дослідження даної проблеми.

Результатом аналізу наукових досліджень та вивчення практичного досвіду стало слушне визначення низки суперечностей між: потребами суспільства у висококваліфікованих фахівцях дошкільної освіти, які виявляють сформованість навичок підготовки належного рівня здоров'я дитини дошкільного віку та відсутністю цілісної системи підготовки таких фахівців; загальним рівнем обізнаності випускників вищих навчальних закладів щодо потреби впровадження рухового режиму та відсутністю спеціальних практичних навичок його формування; укоріненням у роботі вихователів дошкільних навчальних закладів традиційних підходів до оздоровчої роботи з дітьми та невідповідністю до використання інноваційних методик (рухового режиму) для підтримання належного рівня їхнього здоров'я.

Аналіз дисертації Юрчука Олексія Івановича свідчить, що автор конкретно визначив мету, завдання, методи дослідження, що дало

можливість системно висвітлити основні положення дисертаційного дослідження.

Оцінюючи наукову новизну, зазначимо, що автором уперше: виокремлено й теоретично обґрунтовано сукупність педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах (створення фізкультурно-оздоровчого середовища для формування мотивації майбутніх вихователів; інтеграція змісту підготовки майбутніх вихователів до забезпечення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах; практико зорієнтована спеціальна підготовка майбутніх вихователів до здоров'язбережувальної діяльності в дошкільних навчальних закладах; педагогічний моніторинг як засіб управління процесом формування предметних компетенцій майбутніх вихователів), розроблено методику їхнього впровадження під час викладання дисциплін професійної та практичної підготовки.

Науково обґрунтовано модель підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах, яка складається із професійно-орієнтаційного, навчально-практичного та діяльнісно-творчого етапів; цільового, теоретико-методологічного та змістово-діяльнісного блоків; визначено сутність і рівні готовності майбутніх вихователів, критерії та показники її сформованості.

Конкретизовано структуру підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах, яка охоплює компоненти (мотиваційний, когнітивний і практичний); критерії (мотиваційно-ціннісний, інтелектуально-пізнавальний, діяльнісно-рефлексивний) і визначено їхні показники та рівневу диференціацію (базово-репродуктивний, конструктивний, продуктивний);

Уточнено зміст і сутність понять «руховий режим», «оптимальний руховий режим», «підготовка майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах», «готовність майбутніх

вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах», «педагогічні умови».

Удосконалено діагностичний апарат дослідження стану сформованості готовності майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах; навчально-методичне забезпечення комплексного поєднання теоретичного та практичного навчання, самостійної роботи, використання традиційних та інноваційних форм і методів підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.

Подальшого розвитку набули теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільному навчальному закладі.

Результати дослідження Юрчука Олексія Івановича мають практичне значення і полягають у розробленні навчально-методичного посібника «Основи підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах»; упровадженні методики реалізації моделі підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.

Матеріали дослідження можуть бути використані здобувачами ступеня вищої освіти «бакалавр», науково-педагогічними працівниками вищих навчальних закладів, педагогічними працівниками дошкільних навчальних закладів, а також упроваджені в систему підвищення кваліфікації майбутніх вихователів.

Вірогідність наукових положень, що наведені в дисертації обумовлені комплексним підходом до формування завдань дослідження та достатнім обсягом практичної реалізації на базі запропонованих теоретичних положень, педагогічним експериментом, коректним опрацюванням отриманих експериментальних даних.

Робота складається з анотацій, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку

використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 279 сторінок, із них основний текст дисертації – 210 сторінок. Робота містить 22 таблиці, 9 рисунків, 13 додатків.

Використані у роботі теоретичні, емпіричні та статистичні методи дослідження відповідають завданням кожного етапу наукового пошуку.

Дисертантом опрацьовано значну кількість літературних джерел (313 найменувань), що сприяло, ґрунтовному вивченню проблеми підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.

У межах першого завдання Олексій Іванович визначив сутність основних понять дослідження та особливості підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.

У процесі реалізації другого завдання автором розроблено модель, визначено й обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах. Результатом реалізації моделі є сформована готовність майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в закладах дошкільної освіти.

В ході вирішення наступного завдання визначено компоненти готовності майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму у закладах дошкільної освіти: мотиваційний, когнітивний та практичний. Конкретизовано сутність критеріїв (мотиваційно-ціннісного, інтелектуально-пізнавального, діяльнісно-рефлексивного) готовності майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в ЗДО. У процесі дослідження визначено показники готовності майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму.

Реалізація четвертого завдання дозволила експериментально перевірити ефективність педагогічних умов і розробленої моделі підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.

Вважаємо, що визначені і обґрунтовані педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів відіграють важливу роль у забезпеченні здійснення рухового режиму у закладах дошкільної освіти. Олексієм Івановичем розроблено процес реалізації педагогічних умов професійної підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в ЗДО на професійно-орієнтаційному, навчально-практичному, діяльнісно-творчому етапах підготовки. Результатом реалізації моделі є сформована готовність майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в ЗДО на продуктивному, конструктивному і базово-репродуктивному рівнях.

Найбільш істотні наукові результати дослідження визначаються впровадженням в освітній процес навчально-методичного забезпечення курсу «Основи підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в ДНЗ» і навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти» (навчальної та робочої програми; тематичних планів лекційних і практичних занять; опорних конспектів лекцій; методичних рекомендацій до виконання практичних робіт, завдань для самостійної роботи; тестового контролю знань студентів; довгострокових індивідуальних завдань; переліку запитань гарантованого рівня знань, шкали оцінювання; основної та додаткової літератури з курсу).

Важливо, що результати дослідження висвітлено у 20 наукових публікаціях з яких: 11 статей у фахових виданнях України, 3 матеріали апробаційного характеру, 6 матеріалів, які додатково відображають результати дослідження. Публікації та автореферат повною мірою відображають зміст дисертаційної роботи. Відтак, кількість публікацій є достатньою для висвітлення результатів дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук відповідно до вимог.

Основні положення дисертації пройшли належну апробацію на наукових конференціях різного рівня, серед яких: міжнародні, всеукраїнські, а також науково-методичні і методичні семінари, круглі столи.

Позитивно оцінюючи наукове і практичне значення результатів проведеного дослідження, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження та побажання, зокрема:

1. У пункті 1.3. «Сучасний стан підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах», автор аналізує закони України «Про вищу освіту» (2014), «Про дошкільну освіту» (2017), але у тексті дисертації скрізь використовує застарілі формулювання ДНЗ та ВНЗ замість ЗДО та ЗВО.

2. На сторінці 178. при формуванні когнітивного компоненту готовності студентів напряму «Дошкільна освіта» для здійснення рухового режиму в ДНЗ наводиться практичне заняття з теми «Методика та організація масової фізкультурно-оздоровчої роботи в ДНЗ», яке проходило у вигляді фізкультурної розваги на спортивному майданчику вищого навчального закладу (протягом однієї академічної години), що давало студентам можливість: випробувати себе у ролі вихователя і в реальних умовах провести спортивно-масовий захід; формувати особистісну рухову діяльність; вдосконалювати рухові навички; виховувати фізичні якості; покращити фізичну підготовку, здоров'я, зовнішню та внутрішню красу; розвивати організаційні здібності. Викликають сумніви можливість вирішення всіх поставлених завдань за одну академічну годину.

3. Під час педагогічного експерименту майбутні вихователі здійснювали індивідуальну роботу з урахуванням діагностики рівня розвитку дитини, незрозуміло, що включала ця діагностика і як вона відбувалася.

Водночас, варто зазначити, що висловлені зауваження не є принциповими, вони мають рекомендаційний характер і суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку наукового дослідження О.І.Юрчука, не знижують його високої теоретичної та практичної цінності щодо формування педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.

Аналіз змісту дисертаційної роботи, автореферату, опублікованих праць дає підставу зробити висновок: дисертація Олексія Івановича Юрчука «Педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах», є самостійним і завершеним науковим дослідженням, що заслуговує на позитивну оцінку. Рукопис дисертації і автореферат оформленні відповідно до вимог пп 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, а, отже, є всі підстави для присудження Олексію Івановичу Юрчуку наукового ступеня кандидата педагогічних наук із спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри біологічних основ фізичного виховання,
здоров'я і спорту
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Г. КУРТОВА

Підпис Куртової Г.Ю.
завіряю:
Начальник відділу кадрів
Національного університету
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

Л. ЛУК'ЯНЕНКО